Euroopan parlamentti
2019-2024

Kalatalousvaliokunta

2023/0353(NLE)

20.3.2024

LAUSUNTO

kalatalousvaliokunnalta

ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnalle

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alaisen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen (BBNJ-sopimus) tekemisestä Euroopan unionin puolesta (COM(2023)0580 – C9-xxxx/20xx – 2023/0353(NLE))

Valmistelija: Predrag Fred Matić

PA_Leg_Consent

LYHYET PERUSTELUT

Ehdotuksen tausta

Euroopan unioni pyrkii aktiivisesti edistämään merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) alaisella sopimuksella, joka tunnetaan BBNJ-sopimuksena.

Vuonna 2004 käynnistetyssä prosessissa EU kävi vuosina 2016–2023 neuvoston valtuuttamana neuvotteluja, joiden tuloksena BBNJ-sopimus hyväksyttiin 19. kesäkuuta 2023. EU allekirjoitti tämän keskeisen sopimuksen 20. syyskuuta 2023.

BBNJ-sopimuksessa painotetaan merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä lähes kahdessa kolmasosassa maailman valtameristä, millä edistetään meriympäristön terveyttä ja ylläpidetään kalastusalan pitkän aikavälin kannattavuutta. Siinä käsitellään merten geenivaroja, hyötyjen jakamista, aluekohtaisia hoitovälineitä, ympäristövaikutusten arviointia ja valmiuksien kehittämistä.

Kyseessä on EU:n kolmas YK:n merioikeusyleissopimuksen mukainen täytäntöönpanosopimus. Sillä nykyaikaistetaan merioikeusyleissopimusta, jotta se vastaisi meriluonnon monimuotoisuuden kehitystä vuoden jälkeen 1982. Sopimuksella tuetaan YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaa, erityisesti sen tavoitetta 14, ja edistetään maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen tavoitetta suojella vähintään 30 prosenttia maailman maa-alueista ja valtameristä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi se auttaa ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa ja korostaa synergian merkitystä maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamisessa.

Ehdotuksen sisältö

BBNJ-sopimuksella vastataan haasteisiin, joita aiheutuu niistä suunnilleen kahdesta kolmasosasta maailman valtameriä, jotka ovat yhteisomistuksessa, mutta joista mikään yksittäinen taho ei ole nimenomaisesti vastuussa. Ne siis ovat koko maailman yhteistä omaisuutta, ja niitä suojellaan sitovilla ja vapaaehtoisilla toimenpiteillä painottaen sidosryhmien välisen yhteistyön ja koordinoinnin kehittämistä. Sopimuksella pyritään torjumaan biologisen monimuotoisuuden häviämistä, ekosysteemien heikkenemistä ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia meriekosysteemeihin kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla, ja siinä käsitellään muun muassa lämpenemistä, valtamerten happivajetta, happamoitumista, pilaantumista (mukaan lukien muovisaasteet) ja kestämätöntä käyttöä.

Lisäksi BBNJ-sopimuksessa korostetaan, että on edistettävä maailmanlaajuista tieteellistä tutkimusta, varmistettava sen yhteensopivuus sidosryhmien nykyisten velvollisuuksien kanssa ja puututtava erityisesti kehitysmaiden eriarvoisuuteen. Sillä pyritään lisäämään alueellisten merensuojelujärjestöjen ja alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen välistä yhteistyötä.

BBNJ-sopimuksen tavoitteena on mukauttaa YK:n merioikeusyleissopimus ajankohtaisiin kysymyksiin ja edistää kestäviä käytäntöjä maailmanlaajuisesti.

Valmistelijan kanta

Valmistelija antaa tunnustusta hallitustenvälisen konferenssin viidennessä istunnossa sovituille oikea-aikaisille ja tehokkaille toimille. Hän katsoo, että kansainvälinen oikeudellisesti sitova väline on ratkaiseva edistysaskel pyrittäessä vastaamaan meriekosysteemeihin maailmanlaajuisesti kohdistuviin monitahoisiin haasteisiin. Terve meriympäristö, jossa kalakannat ovat terveitä ja luonnon monimuotoisuus on rikas, on ratkaisevan tärkeä kalastusyhteisöjen vauraan tulevaisuuden varmistamiseksi.

Valmistelija on tyytyväinen siihen, että sopimukseen sisältyvät sovitut yleiset velvoitteet täytetään pikaisesti, jotta varmistetaan johdonmukaisuutta ja koordinointia edistävien toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano heikentämättä olemassa olevia välineitä, kehyksiä tai maailmanlaajuisten, alueellisten, osa-alueellisten ja alakohtaisten elinten työtä. Sitoutuminen yhdenmukaistamiseen ja yhteistyöhön on oleellista sopimuksen toimimiselle ja sen yleiselle tavoitteelle suojella merten biologista monimuotoisuutta ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla.

Näin ollen valmistelija kannattaa YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaista sopimusta, tukee sen nopeaa hyväksymistä ja korostaa yhteistyötoimien merkitystä meriekosysteemien terveyden ja selviytymiskyvyn turvaamisessa kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla.

******

Kalatalousvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa ympäristöasioiden, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokuntaa suosittamaan, että ehdotus neuvoston päätökseksi Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alaisen, merten biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla koskevan sopimuksen (BBNJ-sopimus) tekemisestä Euroopan unionin puolesta hyväksytään.

LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ, JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen mukainen sopimus kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja kestävästä käytöstä
Viiteasiakirjat	2023/0353(NLE)
Asiasta vastaava valiokunta	ENVI
Valmistelija(t) Nimitetty (pvä)	Predrag Fred Matić 13.12.2023
Valiokuntakäsittely	7.12.2023 19.2.2024
Hyväksytty (pvä)	20.3.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 20 –: 1 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Anja Haga, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella, Emma Wiesner, Theodoros Zagorakis
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Catherine Chabaud, Ska Keller, Grace O'Sullivan
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Karolin Braunsberger-Reinhold, Henk Jan Ormel

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

20	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
NI	Marc Tarabella
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Anja Haga, Francisco José Millán Mon, Henk Jan Ormel, Theodoros Zagorakis
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ID	Rosanna Conte

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää